

en contanten vertrokken. Het laatste schip zal met de gewone retouren in het najaar terugkeren, terwijl de twee andere met 450 last rijst naar Ceylon zullen gaan. Tot de inkoop daarvan en voor een officieel bezoek aan de koning, waarover de geheime resolutie van 3 augustus spreekt, zijn opperkoopman Marten Huysvoorn, koopman Jan Emmerik en onderkoopman Pieter Gerardus de Bruijn vertrokken. Hun instructie staat in het geheime afgaande Indische briefboek, waarnaar ter wille van geheimhouding wordt verwezen.

JAPAN

Naar Japan is met de Burch en de Overnes een lading van f 380.769 gezonden. [fol. 84]

MALAKKA

Naast twee pantjalangs, vertrokken daarheen de Huis te Manpad en de barken het Zeepaard en de Kaaskoper met een lading van f 255.402, waaronder f 192.000 aan contanten. Evenmin als uit Sumatra's Westkust zijn er na het vertrek van het naschip uit Malakka berichten ontvangen.

SUMATRA'S WESTKUST

Met het Bengaalse retourschip de Vrouwe Kornelia Hillegonda, de Huis te Boede en de bark de Liefallige is daarheen een lading van f 463.380 vervoerd, waaronder 971 pakken textiel en 300 last zout. Bovendien gingen daarheen de sloepen de Goudvink en Ida Wilhelmina.

BENGALen

Er wordt verwezen naar de missiven direct vandaar naar Nederland. Met de retourschepen Deunisveld, Vrouwe Kornelia Hillegonda, Visvliet en Scholtenburg is daarheen een lading van f 2.232.034 gezonden, waaronder f 1.850.014 aan baar zilver en Suratse ropia's. Naast deze contanten ging er met de Langewijk over Ceylon nog $4\frac{1}{4}$ ton, dus in totaal aan contanten $22\frac{3}{4}$ ton, ofwel $4\frac{1}{4}$ ton boven de bestelling. Dat was noodzakelijk, omdat Bengalen met de Oosterbeek geen baar zilver uit Nederland heeft ontvangen. Naast wat, zoals reeds gemeld in de voorjaarsbrief, de Deunisveld aanvoerde, bracht de Zeelie uit Bengalen een lading van f 143.488, [fol. 85] waaronder 156 kisten opium. Dit jaar kwamen er maar 519 kisten aan, waarvan 210 te Calcutta en maar 309 te Patna werden gekocht voor f 320,17,11 de 100 lb, ofwel f 84,19,6 duurder dan het voorafgaande jaar. In 1761/62 zullen de inkomsten te Batavia dus beduidend lager zijn. Er zijn nog geen berichten over de inkoop vermeld in de geheime resolutie van 13 april. De inkoop van salpeter is niet veel beter. Dit jaar zijn maar 2440 zakken ontvangen. Het bestuur is nogmaals opgedragen om tenminste 3000 zakken voor Batavia te bewaren en de rest in de retourschepen te laden. De toestemming voor de verwerving van salpeter en opium staat in de geheime brief van 9 juni 1761. Het inzamen van salpeter voor de kruitmolens, zowel als voor Europa, waar de verkoopprijs hoger is, heeft alle aandacht. Naar Ceylon en Malabar is het bevel gestuurd om van de daar binnenvallende vreemde schepen [fol. 86] uit de, naar verluid mooie partij salpeter, aankoop te doen voor 20, of ten hoogste 22 gulden de 100 lb. Dit is niet te hoog, want de Bengaalse prijs is met onkosten f 18,- en de verkoopprijs in Nederland is tot f 53,- gestegen. Bij resolutie van 8 juni is bepaald dat het bestuur ter plaatse van de zo verworven salpeter een deel voor eigen gebruik mag afhouden en de rest met de Ceylonse retourschepen moet meegeven. Als bijlage gaat een afschrift van een Hooghlyse factuur, waarin dit kantoor f 1329 in rekening wordt gebracht voor wat op de inkoop van retouren te weinig werd berekend. De eerste post van f 548 komt voort uit wat meer dan de rekening vermeld, werd betaald voor 185 fijne tansjeebs met gouden hoofden die onlangs met de Wildrijk en 's-Gravenzande voor de kamer van Amsterdam zijn verzonden. Het stuk zijn ze in rekening gebracht voor f 41,2,-, terwijl ze f 44,1,4 hebben gekost, wat fouten bij de bestelling kan veroorzaken. Er is bo-